

1

Lex (Dievča A)

Nepoznáte ma, ale určite ste už videli moju tvár. Na prvých fotografiách nahradili naše podoby až po pás pixely, dokonca aj vlasy sa považovali za príliš jasný poznávací znak. Ale časom náš príbeh prestal byť ostro sledovaný, jeho ochrancovia poľavili v ostražitosti, takže ste nás ľahko mohli nájsť v temnejších zákutiach internetu. Oblúbenou snímkou bola momentka pred domu na Moor Woods Road, odfotená v jeden septembrový večer. Napochodovali sme na priedomie a zoradili sa všetci šiesti podľa veľkosti, Ethan držal Noaha v náručí, zatiaľ čo otec upravoval kompozíciu. Malé biele príznaky žmurili do oslepujúcich lúčov zapadajúceho slnka. Dom sa vypínal za nami v poslednom dennom svetle, pred oknami a dverami sa predlžovali tieň. Hľadíme nehybne do objektívu fotoaparátu. Mal to byť dokonalý záber. Ale tesne predtým ako otec stisol spúšť, Evie mi zovrela dlaň a pozrela na mňa; na fotografii vidieť, že sa mi práve chystá niečo povedať a mne sa začínajú dvíhať kútiky úst do úsmevu. Už si nepamätám, čo povedala, ale som si istá, že sme za to neskôr zaplatili.

Prišla som do väznice popoludní okolo tretej. Za jazdy som počúvala výber skladieb, ktorý mi kedysi dávno zostavil Džejpí, nazval ju výstižne *Songy na lepší deň*, a keď som na parkovisku vypla hudbu aj motor, v aute odrazu zavládlo nepríjemné ticho. Otvorila som dvere. Hustnúca premávka na neďalekej diaľnici hučala ako búrlivý morský príboj.

Väznica vydala stručné oznámenie o matkinej smrti. Deň predtým som si na internete prechádzala články, napospol po-

vrchné, a vo všetkých autori dospeli k záveru, že náš príbeh mal napokon tak či onak šťastný koniec. Deťom manželov Gracieovcov, niektoré sa vzdali anonymity, sa vraj darí dobre. Sedela som zakrútená do osušky na posteli, obložená večerou, čo som si dala priniesť do izby, a smiala som sa na plné hrdlo. Pri raňajkách som hneď vedľa kávy našla celý stoh miestnych novín. Na titulnej stránke bola matkina fotografia, hneď pod ňou článok o tom, že v reštaurácii Wimpy Burger kohosi dobodali. Skrátka ďalší pokojný deň.

Cena môjho ubytovania zahrňovala aj teplý raňajkový bufet, a ja som sa ním neprestajne ládovala, až kým ma čašníčka neprišla upozorniť, že kuchyňa sa už musí pripravovať na obed.

„Sem chodí niekto na obed?“ začudovala som sa.

„To by ste sa divili,“ odvetila čašníčka a ospravedlňujúco dodala: „Ale obed nie je v cene izby.“

„To je v poriadku,“ odvetila som. „Ďakujem. Bolo to naozaj skvelé.“

Keď som nastúpila do práce, moja mentorka Julia Devlinová mi povedala, že jedného dňa príde čas, keď ma prestane baviť napchávať sa jedlom zadarmo a nalievať sa alkoholom, za ktorý nemusím platiť, keď sa rozplynie moje očarenie táckami plnými jednohubiek a keď si prestanem nastavovať budík, aby som nezmeškala hotelové raňajky. Devlinová mala pravdu v mnohých veciach, ale v tomto sa mýlila.

Ešte nikdy som nebola vo väznici, ale veľmi sa nelíšila od mojich predstáv. Za parkoviskom sa ťahali vysoké biele múry zakončené ostnatým drôtom ako prekážka v nejakom rozprávkovom príbehu. Nad betónovou priekopou za nimi sa týčili štyri veže so sivou pevnosťou uprostred. Matkin malý svet. Zaparkovala som príďaleko, musela som prejsť cez množstvo prázdnych parkovacích miest. Hrubé biele čiary mi napovedali, kam mám ísť. Okrem môjho stálo na parkovisku len jedno ďalšie auto, sedela v ňom stará žena a zvierala volant oboma rukami. Keď ma uvidela, jednu zdvihla a zakývala mi, ako-

by sme sa poznali. Odpovedala som jej na pozdrav rovnakým gestom.

Podrážky topánok sa mi začali lepíť na rozpálený asfalt. Kým som prišla k vchodu, cítila som, ako sa mi v podprsienke a na zátylku pod vlasmi zbiera pot. Moje letné oblečenie zostalo v šatníku v New Yorku. Pamätala som si anglické letá ako mierne, teraz ma zakaždým, keď som vyšla von, zaskočila jasná, azúrovomodrá obloha. Ráno som sa na chvíľu zdržala pred zrkadlom a premýšľala, čo si obliecť; nemala som so sebou nič na bežnú príležitosť, a tak som sa napokon rozhodla pre bielu košeľu, voľné džínsy, tenisky a ohavné slnečné okuliare. *Nie je to príliš žoviálne?* spýtala som sa Olivie v textovke s fotkou, ktorú som jej poslala na mobil, ale ona bola práve v Taliansku na svadbe na hradbách starovekej Volterry, takže mi neodpovedala.

Pri vchode sedela recepčná, tak ako v každom inom úrade. „Máte dohovorenú schôdzku?“ spýtala sa ma.

„Áno,“ odpovedala som. „So správkynou.“

„S riaditeľkou?“

„Iste. S riaditeľkou.“

„Vy ste Alexandra?“

„Presne tak.“

Riaditeľka väznice súhlasila, že sa so mnou zíde vo vstupnej hale. „V sobotu popoludní tu máme menej zamestnancov,“ vysvetlila mi. „A po tretej už nie sú žiadne návštevy. Budeme tu mať väčší pokoj.“

„To by bolo fajn,“ odvetila som. „Ďakujem.“

„Nemala by som to hovoriť, ale je to najvhodnejšia doba na útek,“ dodala.

Teraz sa ku mne blížila chodbou a celú ju zaplnila. Čítala som o nej na internete. Stala sa prvou ženou, ktorá šéfovala nápravnému zariadeniu s najvyššou ochranou v krajine, a po svojom vymenovaní poskytla médiám niekoľko rozhovorov. Chcela byť policajtkou, ale to bolo ešte v časoch, keď platili obmedzenia súvisiace s výškou, a chýbalo jej päť centimetrov. Zis-

tila však, že toto obmedzenie neplatí pre väzenské dozorkyne, čo nedávalo žiadnu logiku, ale jej to prišlo vhod. Mala na sebe neónovomodrý kostým – poznala som ho z fotografií, ktoré dopĺňali rozhovory – a zvláštne elegantné lodičky, akoby jej niekto poradil, že s nimi nebude vyzeráť taká prísna. Bola nezvratne presvedčená o moci nápravných zariadení. Naživo vyzerala unavenejšia než na fotografiách.

„Alexandra,“ pozdravila ma a podala mi ruku. „Vašej straty mi je nesmierne ľúto.“

„Mne nie,“ odvetila som. „Takže sa tým vôbec netrápte.“

Mávla rukou smerom, odkiaľ prišla. „Mám kanceláriu hneď vedľa centra návštev.“

Chodba bola vymalovaná studenou žltou farbou, podlahové lišty boli miestami oškúlené a na stenách viseli pokrčené plagáty o tehotenstve a meditácii. Na konci chodby stál skener s dopravným pásom, na ktorý musel každý návštevník položiť všetky svoje osobné veci. Za ním boli umiestnené plechové skrinky, siahali až po strop. „Formality,“ poznamenala ospravedlňujúco riaditeľka väznice. „Ale aspoň tu dnes nikto nie je.“

„Ako na letisku,“ prehodila som. Pomyslela som si na odbavovanie v New Yorku pred dvoma dňami: notebook a slúchadlá na sivom podnose a vedľa nich priesvitná taštička s úhľadne uloženou kozmetikou. Časť pasažieri mali vyhradené pásma, takže som nikdy nemusela čakať v rade.

„Presne tak,“ prisvedčila riaditeľka.

Vyložila na pás obsah svojich vreciek a prešla cez skener. Mala pri sebe bezpečnostnú kartu, ktorá slúžila ako priepustka, ružový vejár a detský krém proti slnku. „Naša rodina je samý ryšavec,“ vysvetlila. „Na takéto počasie nie sme stavaní.“ Na fotografii na karte vyzerala ako tínedžerka tešiaca sa na prvý deň v práci. Ja som mala vrecká prázdne, takže som šla bez zastavenia rovno za ňou.

Nikoho sme nestretli ani v ďalších priestoroch. Prešli sme centrom návštev, holé plastové stoly a stoličky priskrutkované

k podlahe čakali na ďalšie návštevné hodiny. Na konci miestnosti bez okien sa nachádzali kovové dvere; predpokladala som, že niekde za nimi je matka a jej malý, presne ohraničený svet. Dotkla som sa jednej stoličky, keď sme prechádzali po medzi ne, a pomyslela som na súrodencov, ako tu čakali vo vydýchanom vzduchu, kým ju privedú. Delilah tu sedávala dosť často, Ethan sem zašiel iba raz, aj to len preto, aby ukázal svoju šľachetnosť. Po tej návšteve napísal článok pre *Sunday Times* s názvom „Problémy s odpustením“, ktorých bolo, ako sa dalo čakať, viac než dosť.

Do kancelárie riaditeľky väznice viedli iné dvere. Priložila kartu k snímaču na stene a zašmátrala po kľúči. Našla ho v náprsnom vrecku, bol pripnutý k plastovému rámičku s fotografiou, na ktorej bol krídol ryšavých detí. „Tak, a sme tu,“ oznámila.

Bola to strohá kancelárska miestnosť s hrboľatými stenami a výhľadom na diaľnicu. Riaditeľka si to zjavne uvedomovala, a preto sa rozhodla, že ju trochu skrášli; dala si sem priniesť jednoduchý drevený písací stôl a kancelárske kreslo, dokonca našla v rozpočte prostriedky aj na dve kožené pohovky, vhodné na chúlостivejšie rozhovory. Na stenách viseli jej certifikáty a mapa Spojeného kráľovstva.

„Viem, že sa vidíme prvý raz,“ začala, „ale je tu niečo, čo vám chcem povedať, predtým než príde právnik.“

Ukázala na pohovky. Pohrdala som formálnymi schôdzkami na pohodlnom nábytku; nikdy som nevedela, ako na ňom sedieť. Na stole pred nami ležala kartónová škatuľa a tenká hnedá obálka s matkiným menom.

„Dúfam, že to, čo vám teraz poviem, nebudete považovať za neprofesionálne,“ pokračovala, „ale pamätám si vás a vašu rodinu z vtedajších správ. Moje deti vtedy ešte nosili plienky. Často som si spomenula na tie titulky, dokonca ešte predtým, než som tu začala pracovať. V tejto profesii sa stretnete so všetkým. S tým, čo sa objaví v novinách, aj s tým, čo sa tam nikdy nedostane. Dodnes ma niektoré veci – hoci ich už nie je veľa

– dokážu prevvapiť. Ľudia sa ma pýtajú: „Ako môže teba ešte niečo prevvapiť?“ Nuž, zrejme tak, že odmietam pripustiť, že som už zažila všetko.“

Vytiahla z vrecka saka vejár. Zblízka vyzeral ako hračka, ktorú vyrobilo dieťa alebo nejaká väzenkyňa. „Vaši rodičia ma doslova šokovali,“ dodala.

Hľadela som kamsi za ňu. Slnko balansovalo na hrane okna, chystalo sa vpadnúť do miestnosti.

„To, čo sa vám stalo, bolo strašné,“ pokračovala. „Všetci tu u nás dúfame, že sa vám podarí nájsť pokoj v duši.“

„Neporozprávame sa radšej o tom, prečo ste ma sem pozvali?“ navrhla som.

Advokát už postával pred dverami ako herec čakajúci na nárazku. Mal na sebe sivý oblek a veselú kravatu. A potil sa. Keď si sadol na pohovku, koža pod ním zavrzgala. „Som Bill,“ predstavil sa, znovu vstal a podal mi ruku. Horná časť goliera mu už začala vlnnúť od potu a naberala farbu obleku. „Ak mám správne informácie, ste takisto právnička, však?“ vybafol na mňa bez okolkov. Bol mladší, než som čakala, azda dokonca mladší odo mňa; možno sme študovali právo v rovnakom čase.

„Zaoberám sa len firemným právom,“ spresnila som, aby zo mňa nebol zbytočne nervózny. „V testamentoch sa vôbec nevyznám.“

„Na to som tu ja,“ ubezpečil ma Bill.

Povzbudzujúco som sa naňho usmiala.

„Dobre, začneme.“ Bill poklepal po kartónovej škatuli. „Tu sú osobné veci. A tu je posledná vôľa vašej matky.“

Posunul ku mne obálku. Otvorila som ju. V dokumente napísanom matkinou roztrasenou rukou stálo, že Deborah Gracieová ustanovuje svoju dcéru Alexandru Gracieovú za vykonávateľku svojej poslednej vôle a že pozostalosť Deborah Gracieovej tvorí: po prvé, osobné veci zanechané v Nápravnom zariadení jej veličenstva v Northwoode; po druhé, približne dvadsaťtisíc libier zdedených po zosnulom manželovi

Charlesovi Graciemu; a po tretie, nehnuteľnosť evidovaná na adrese Moor Woods Road číslo 11 v Hollowfielde. Uvedený majetok má byť rozdelený rovným dielom medzi žijúce deti Deborah Gracieovej.

„Vykonávateľka,“ hlesla som.

„Bola presvedčená, že práve vy ste na túto úlohu tá najvhodnejšia osoba,“ vysvetlil Bill. Zasmiala som sa.

Predstavila som si matku v cele, ako sa pohráva so svojimi dlhými plavými vlasmi, čo jej siahali až po kolená; boli také dlhé, že si na ne mohla sadieť pre pobavenie spoločnosti. A ako pod vedením Billa, ktorý ju zo srdca ľutuje a zároveň je šťastný, že jej môže pomôcť, a pritom sa celý čas potí ako práve teraz, zvažuje a spisuje svoju poslednú vôľu. Je toho toľko, na čo by sa jej rád spýtal, ale ovládne sa. Matka drží v ruke pero a okázalo sa chveje. Vykonávateľ závetu, vysvetľuje jej Bill, je akási čestná funkcia. Ale zároveň aj veľmi náročná funkcia z administratívneho hľadiska, pretože si vyžaduje komunikáciu s ostatnými oprávnenými osobami. A matka, ktorej v žalúdku bujnie rakovina a ktorej zostáva len pár mesiacov života, predtým než nás všetkých pošle do čerta, vie presne, koho touto úlohou poveriť.

„Nie je vašou povinnosťou prijať túto úlohu,“ poznamenal Bill. „Teda ak o ňu nestojíte.“

„To viem,“ odvetila som a Bill sa narovnal.

„Môžem vám poskytnúť základné inštrukcie,“ dodal. „Pozostalosť nie je veľká, takže by vám to nemalo zaberať veľa času. Zásadné je – a to mám vždy na pamäti – počítať so všetkými zúčastnenými stranami, aby nikto z dedičov nemal pocit, že ťahá za kratší koniec. Nech sa už rozhodnete naložiť s majetkom vašej matky akokoľvek, mali by ste si najprv vyžiadať súhlas od vašich súrodencov.“

Na nasledujúce popoludnie som si rezervovala spiatočnú letenku do New Yorku. Pomyslela som na chladný vzduch v lietadle a úhladne naservírované jedlo, ktoré letušky podávajú krátko po štarte. Už som sa videla, ako si robím pohodlie, tri

predchádzajúce dni umŕtvené drinkmi v odbavovacej hale, a ako sa po niekoľkých hodinách nerušeného letu prebúdzam do teplého večera, kde na mňa bude čakať čierna limuzína, ktorá ma odvezie domov.

„Musím to ešte zväziť,“ povedala som. „Teraz sa mi to veľmi nehodí.“

Bill mi podal papierik so svojím menom a s telefónnym číslom, oboje napísané rukou na bledosivých riadkoch. Na vizitky už v rozpočte väznice zrejme nezostali peniaze. „Zavolajte mi,“ vyzval ma. „Ak to neprijmete, potom vám budem vďačný za návrhy. Azda by sa mohol stať vykonávateľom závetu niekto iný z dedičov.“

Napadlo mi, že to navrhnem Ethanovi. Alebo Gabrielovi. Alebo Delile. „Možno,“ prisvedčila som.

„Na začiatok,“ povedal Bill a podal mi škatuľu, ktorú držal v jednej ruke, „tu sú všetky osobné veci, ktoré mala v Northwoode. Môžem vám ich odovzdať už dnes.“

Škatuľa nevážila skoro nič.

„Obávam sa, že ich hodnota je zanedbateľná,“ dodal. „Mala kopu poukážok – za dobré správanie a tak –, ale tie vonku nič neznamenajú.“

„To je škoda,“ povedala som.

„Potom je tu už len telo,“ ozvala sa riaditeľka.

Podišla k stolu a vytiahla zo zásuvky krúžkový zakladač s priesvitnými košielkami, v každej bol nejaký leták alebo katalóg. Otvorila ho predo mnou ako čašník jedálny lístok, a ja som letmo prebehla pohľadom po striedmych písmenách a vážnych tvárach.

„Môžete si vybrať,“ obrátila list. „Čo sa vám bude páčiť. Sú tu rôzne pohrebné ústavy. Niektoré uvádzajú podrobnejšie informácie o svojich službách, ponúkaných truhlách a podobne. Všetky sú miestne, sídlia v okruhu osemdesiatich kilometrov.“

„Obávam sa, že došlo k nedorozumeniu,“ povedala som. Riaditeľka zaklapla zakladač pri letáku s pohrebným vozom zdobeným leopardím vzorom. „Nebudeme požadovať vydanie tela.“

„Aha,“ zarazil sa Bill.

Ak to zaskočilo aj riaditeľku, nedala nič najavo. „V tom prípade pochováme vašu matku podľa väzenských predpisov do neoznačeného hrobu,“ povedala. „Máte proti tomu nejaké námietky?“

„Nie,“ odvetila som. „Žiadne.“

Ďalšiu schôdzku som mala s kaplánkou, vyžiadala si ju sama. Mali sme sa stretnúť v návštevníckej kaplnke pri parkovisku. Jedna z asistentiek riaditeľky ma odprevadila k nízkej fádnej budove. Nad vchod ktosi zavesil drevený kríž a na okná vycapil kúsky farebného hodvábného papiera. Akoby sa nejaké dieťa snažilo napodobniť vitráž. Za šiestimi radmi lavíc stálo provizórne zbúchané pódium, na ňom ventilátor, pult a soška ukrižovaného Ježiša.

Kaplánka ma už čakala, sedela v druhej lavici od vchodu. Vstala, aby ma privítala. Všetko na nej bolo oblé a vlhké – jej tvár v pološere, biele rúcho aj malé ruky, čo práve zvierali tie moje.

„Alexandra,“ oslovila ma.

„Dobrý deň.“

„Asi sa čudujete, prečo som sa s vami chcela stretnúť,“ začala.

Mala v sebe ten druh nehy, akú si musíte nacvičiť. Vedela som si ju predstaviť v konferenčnej sále nejakého lacného hotela, ako s menovkou na prsiach sleduje prednášku o dôležitosti páuz, ktoré poskytujú ľuďom priestor na vyjadrenie.

Čakala som, čo z nej vypadne.

„Strávila som s vašou matkou v posledných rokoch jej života veľa času,“ pokračovala. „Pracovala som s ňou už predtým, ale v posledných rokoch som u nej zaznamenala výraznú zmenu. A dúfam, že by vám dnes táto zmena mohla poskytnúť útechu.“

„Zmena?“ Cítila som, ako sa mi kútiky úst roztahujú do úsmevu.